

LESSUGGESTIES

Kleine Uil

Petr Horáček

ISBN 978 90 477 1570 2

Prijs € 14,99

Lemniscaat

▲ Opdracht 1. Verhaalbegrip

Benodigdheden voor de docent:

- Het boek *Kleine Uil*
- Werkblad 1: Afbeeldingen van een kleine uil, grote uil, zwarte kat, vos, vogel en een boom om uit te knippen.

Lees het verhaal interactief voor via onderstaand stappenplan.

1. Voor het voorlezen

- Laat de kinderen de kaft van het boek zien. Lees de titel en de naam van de auteur voor. Vraag de kinderen wat zij op de kaft zien: waar vliegt Kleine Uil? Is het dag of nacht? Hoe kijkt Kleine Uil? Hoe denk je dat Kleine Uil zich voelt?
- Stel de volgende vragen:
  - Wie heeft er weleens een uil in het echt gezien?
  - Waar leven uilen?
  - Wie komt er vaak in het bos?
  - Weet je wanneer uilen wakker zijn en wanneer ze slapen?

2. Tijdens het voorlezen

Lees het verhaal verschillende keren voor, zodat de kinderen het verhaal steeds beter leren kennen. Je hoeft niet steeds het hele verhaal te lezen, je kunt soms ook bij een deel van het verhaal stilstaan. Bijvoorbeeld:

- Pak de pagina waar Kleine Uil boven de rivier vliegt en lees voor: *Het is leuk om de dag te ontdekken, dacht ze terwijl ze verder vloog. 'Kijk! Een rivier.'* Laat de kinderen goed naar de plaat kijken en bespreek wat ze zien.
- Stel bijvoorbeeld de volgende vragen:
  - Wie zie je allemaal op de pagina?
  - Wat gebeurt er?
  - Wat doet Mama Uil? Waarom zou ze dat doen?
  - Wat is de vos van plan, denk je?
  - Wat zou Kleine Uil denken?

3. Na het voorlezen

Na het voorlezen kun je verschillende begripsvragen stellen.

- Over het verhaal:
  - Waar is Kleine Uil eigenlijk nieuwsgierig naar?
  - Wat vindt Kleine Uil mooi aan de dag?
  - Wat vindt Kleine Uil eng?
  - Wat doet Mama Uil overdag?
  - Waarom achtervolgt Mama Uil Kleine Uil? Waar beschermt Mama Uil haar kind tegen?
  - Mama Uil zegt: 'De nacht is uilentijd'. Wat bedoelt ze daarmee?
- Naar aanleiding van het verhaal:
  - De meeste mensen leven overdag en slapen 's nachts. Zou jij dit ook weleens willen omdraaien? Wat zou je dan 's nachts gaan doen?
  - Wat wil je nog meer weten over uilen?
  - Houd je van het bos? Waarom wel/niet?

4. Samenvatten

Laat de kinderen tot slot zelf het verhaal reconstrueren.

- Bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:
  - Wie komen er in het verhaal voor?
  - Waar zijn zij?
  - Wat doen ze?
- Je kunt dit ook visueel maken met bordjes van de verschillende dieren uit het boek. Maak bordjes van de afbeeldingen van werkblad 1: print de bijlage op stevig papier, knip uit en plak op een stokje.
- Laat de bordjes om de beurt zien.
  - Steek het bordje van Kleine Uil in de lucht: wie is dit? Waar is zij nieuwsgierig naar? Wat gaat ze doen? Wat gebeurt er?
  - Steek het bordje van Mama Uil in de lucht: wie is dit? Wat gaat Mama Uil doen? Waarom doet ze dat?
  - Steek het bordje van de kat/de vos in de lucht: wie is dit? Wat is hij/zij van plan? Wat gebeurt er?

- Deel de werkbladen met dieren uit en laat de kinderen de dieren uitknippen. In tweetallen mogen ze het verhaal zelf reconstrueren.
- Ook leuk: prikkel de fantasie en vraag de kinderen een nieuw verhaal te bedenken met Kleine Uil, Mama Uil, de vogels, de kat en de vos. Laat de kinderen dit verhaal bijvoorbeeld uitspelen in de poppenkasthoek.

◆ Opdracht 2. Geluiden

Benodigdheden voor de docent:

- Dierengeluiden van internet. Bijvoorbeeld:
https://www.youtube.com/watch?v=MGXNZ2U02_g&ab_channel=Pretlettertjes of
https://www.youtube.com/watch?v=nnaqymgi3el&ab_channel=MisterTeach
- Het boek *Kleine Uil*

Kleine Uil is nieuwsgierig en sluipt op haar tenen naar buiten. Ze wil de dag ontdekken. Tijdens de dag hoort Kleine Uil allerlei geluiden. Sommige geluiden vindt ze een beetje eng. In deze opdracht ga met de kinderen geluiden nadoen en geluiden raden.

1. Lees het verhaal nog een keer voor, maar focus nu op de geluiden. Laat kinderen de geluiden nadoen of zelf een geluid bedenken. Hieronder staan een paar voorbeelden:

- ‘Op haar tenen sloop ze naar buiten.’ Kunnen de kinderen ook op hun tenen trippelen? Hoor je nog iets?
- Kleine Uil wordt achtervolgt door andere vogels. Hoe zou dat klinken, al die vliegende vogels en klapperende vleugels? En fluitende vogels, hoe klinkt dat?
- ‘Toen hoorde ze iets. Kruip Sluip Krik Krak.’ Waarom kraakt het eigenlijk zo? Hoe klinkt het als je sluipt door het zand, en door het gras en door de modder? Kunnen de kinderen ook sluipen? Kunnen de kinderen de verschillende geluiden maken?
- Kleine Uil komt aan bij de rivier. Wat voor geluid maakt stromend water?
- Vos springt en belandt met een plons in het water. Hoe zou dat klinken?
- Kleine Uil is weer thuis. ‘WOESJ,’ hoort ze. Er komt iets aan. Kunnen de kinderen ook ‘WOESJ’ nadoen?

2. Bespreek met de kinderen of er geluiden zijn die zij eng vinden. Welke geluiden hoor je weleens als je bijvoorbeeld in bed ligt? Bespreek een paar geluiden, zoals regen op het dak, een krakende trap, gebonk bij de burens, de vogeltjes buiten, toeterende auto's.
3. In het boek weet Kleine Uil niet wat het gekraak en gepiep is. Ze hoort alleen geluiden en ziet geen kat of vos. Vertel dat jullie een spelletje gaan doen.
  - Vraag alle kinderen hun ogen dicht te doen. Vertel: 'Ik laat zo een geluid horen van een dier. Je mag niet kijken, maar alleen luisteren. Luister heel goed en probeer te raden welk dier je hoort.'
  - Zet een van de filmpjes met verschillende diergeluiden aan. Laat de kinderen raden en vraag ze dan welk dier zij gehoord hebben. Kunnen ze het geluid ook nadoen?
  - Heb je geen internet om diergeluiden te laten horen? Laat de kinderen dan om de beurt een geluid nadoen en laat de andere kinderen raden welk dier dit is.

■ Opdracht 3. Dag & nacht

Benodigdheden voor de docent:

- Het boek *Kleine Uil*
- Het informatiefilmpje 'Dag en nacht': <https://schooltv.nl/video/dag-en-nacht-waarom-is-het-overdag-licht-en-s-nachts-donker/#q=dag%20en%20nacht>
- Zaklampen voor alle kinderen (vraag of ze er zelf een meenemen en zorg voor een stuk of 5 extra)
- Vijf voorwerpen om te verstoppen in het lokaal
- Voorbeelden van verschillende dieren die 's nachts wakker zijn.
- Dagritme kaarten, bijvoorbeeld [deze](#) van Heutink voor thuis (gemaakt door Juf Sanne en gratis te downloaden). Om samen te bespreken en later voor de kinderen om zelf mee aan de slag te gaan

Samen met de kinderen bespreek je wat je overdag en 's nachts doet. Welke dieren zijn 's nachts wakker? En hoe komt het eigenlijk dat het 's nachts donker wordt?

1. Begin in de kring (of in kleine groepjes) en pak het boek *Kleine Uil* erbij. Laat een van de kinderen een pagina zoeken waarop het dag is en een waarop het nacht is. Vraag de andere kinderen hoe je ziet dat het dag of nacht is.
2. Laat het informatiefilmpje van SchoolTV over dag en nacht zien en praat samen met de kinderen na. Hoe komt het dat het 's nachts donker is? Kun jij dan wat zien? Hoe zorg je ervoor dat je wat kunt zien?
3. Vertel dat jullie een opdracht gaan doen waarvoor je je zaklamp nodig hebt. Laat kinderen eerst de vijf voorwerpen zien die je hebt meegenomen (mag alles zijn). Hebben ze de voorwerpen goed onthouden? Schrijf of teken de voorwerpen nog even op het digibord.

Maak het klaslokaal donker. (Is het in de ochtend nog wat donker? Begin deze les dan in de ochtend.) Vraag de kinderen allemaal hun ogen dicht te doen. Verstopt de vijf voorwerpen ondertussen in het lokaal (niet te lastig verstoppen). Nu mogen de kinderen op zoek naar de vijf voorwerpen (die ze moeten laten liggen als ze gevonden zijn). Als ze alle vijf zijn gevonden, bespreek je met de kinderen hoe het ging. Verstopt ze daarna op nieuw en laat de kinderen met hun zaklamp zoeken.

4. Bespreek of het lastig zoeken is zonder licht en met licht van een zaklamp. Nachtdieren kunnen goed zien in het donker. Zij hebben dan hele grote ogen of een soort spiegelogen waarmee ze al het licht vangen dat er is. Voorbeelden van nachtdieren: uilen natuurlijk, padden, egels, vleermuizen, muizen, spinnen, hamsters, vossen en katten. Overdag slapen ze en 's nachts gaan ze op zoek naar eten.
5. We weten wat nachtdieren overdag en 's nachts doen. Maar wat doen wij mensen? Ga eerst in gesprek met de kinderen over wat zij 's nachts doen. Stel nog wat extra vragen:
  - Hoe laat ga je naar bed en wat doe je voor het slapengaan? (Liedje zingen, boek voorlezen etc.)
  - Welke mensen slapen 's nachts niet? Waarom niet? (Denk aan dokters, beveiligers, de politie of vrachtwagenchauffeurs.)
  - Hoe kun je ervoor zorgen dat je toch wat ziet in het donker?

Ga hierna verder in gesprek over de dag: vanaf het moment dat kinderen wakker worden.

Gebruik hiervoor de dagritmekaarten van bijvoorbeeld Heutink voor thuis.

Maak samen op het bord een ritme van de dag. Begin met wat je doet als je wakker wordt.

6. De kinderen mogen daarna zelf aan de slag met de dagritmekaarten. Lukt het ze zelf ook om ze op de juiste volgorde te leggen? Begeleid waar nodig.

■ Opdracht 4. Meer over de uil

Benodigdheden voor de docent:

- Het boek *Kleine Uil*
- Informatiefilm over de uil: <https://schooltv.nl/video/huisje-boompje-beestje-de-uil/>

In deze opdracht ga je met de kinderen in gesprek over uilen.

1. Kijk eerste samen naar het boek en bespreek wat kinderen nu weten over uilen.
Stel eventueel de volgende vragen:
  - Waar leeft de uil?
  - Wanneer is het 'uilentijd'?
  - Wanneer slaapt een uil?
  - Welke dieren zijn gevaarlijk voor de uil? Waarom?
2. Wat weten kinderen nog meer over uilen?
  - Wat eet een uil?
  - Wat voor geluid maakt een uil?
  - Hoe krijgt een uil jonkies?
3. Zijn er vragen die onbeantwoord blijven? Schrijf ze op het bord.
4. Laat daarna het filmpje van SchoolTV over uilen zien.
5. Bespreek na: zijn onze vragen beantwoord?

Ga verder met knutselopdracht 5 en laat de kinderen een mooie uil knutselen.

■ Opdracht 5. Uil knutselen

Benodigdheden voor de docent:

- wc-rollen
- Bruine, gele en oranje verf en kwasten
- Lijm, placemats en verfschortjes

- Hartjes uit stevig (goud) papier (al geknipt) waar de wc-rol op past. Dit worden de voetjes van de uil.
- Kleine rondjes om de veren van de uil te maken.
- Driehoekjes van goud papier voor de snaveltjes.
- Ovalen vleugels (al geknipt) voor aan de zijkant van de uilen.
- Grote witte en kleine zwarte rondjes voor de ogen van de uil

Ieder kind maakt een eigen uil van een wc-rol.

1. Leg per groepje alle knutselonderdelen in verschillende bakjes op tafel zodat de kinderen zelf de materialen kunnen pakken.
2. Laat de kinderen de wc-rol bruin verven. Houd rekening met een uur drogen.
3. Als de verf droog, is vouwen ze de bovenkanten van de wc-rol om. Zo hebben ze twee puntoren gemaakt.
4. Plak de wc-rol op een hart. Zo heb je twee voetjes die uitsteken aan de onderkant.
5. Voor de veren maken de kinderen rijen van kleine rondjes die ze aan één kant op de wc-rol plakken (laat de bovenkant van de wc-rol vrij voor de ogen en snavel). Laat de rijen steeds een beetje overlappen. Maak vijf rijen van kleine rondjes boven elkaar.
6. Laat de kinderen twee aan beide kanten van de wc-rol plakken.
7. Plak nu de snavel (het driehoekje) op de bovenste helft van de wc-rol. Plak de twee ogen erboven: eerst de twee grote witte rondjes en daarin de kleinere zwarte rondjes.
8. Nu is het mooie uiltje klaar!

■ opdracht 6. Uil in de nacht

Benodigdheden voor de docent:

- Wit, dik (aquarel)papier, vetkrijt (liefst felle kleuren) en zwarte ecoline
- Een voorbeeldtekening: een uil op een tak met de sterren en de maan eromheen
- Verfschortjes en placemats.

Hoe maak je een prachtige nachttekening van de uil?

1. Laat de voorbeeldtekening die je zelf al hebt gemaakt: een uil die 's nachts boven op een tak zit met de sterren en de maan op de achtergrond.
2. Vertel: 'Wist je dat je met vetkrijtjes een beetje kunt toveren? Als je een tekening maakt met onzichtbaar krijt en daar later met een speciaal soort verf overheen gaat, wordt de tekening zichtbaar! Zal ik het eens laten zien?' Teken een maan en sterren met wit of geel vetkrijt op een wit blad (dit zie je dus bijna niet). Strijk daarna met zwarte ecoline over de tekening. Wow!
3. Nu mogen de kinderen zelf hun 'uil in de nacht'-tekening maken. Begeleid ze waar nodig en strijk de ecoline pas over de tekening als deze helemaal af is.
4. Hang de mooie ecolineschilderijen in de klas of voor het raam. De felle kleuren zullen eraf spatten.

■ Opdracht 7. Wie hoor ik?

Benodigdheden voor de docent:

- Speellokaal/gymzaal om de opdracht in te doen
- Doeken om te blinddoeken
- Hoepels

Uilen zijn roofdieren die 's nachts op jacht gaan naar hun prooi.

1. Verdeel de kinderen in twee groepen: roofdieren (1/3 van de kinderen) en prooidieren (2/3 van de kinderen). Vertel de ene groep dat ze roofdieren zijn die op zoek zijn naar hun prooi. Ze kunnen in het donker zien, want het zijn roofdieren met nachtogen. De andere kinderen zijn prooidieren die uit de klauwen van de

roofdieren moeten blijven. Wat voor dier willen ze zijn? Een vos, een kat of een uil?

2. De prooien worden geblinddoekt in het lokaal en moeten dus extra goed op hun oren vertrouwen.
3. De prooidieren blijven op hun plek staan en de roofdieren mogen op jouw teken naar de prooien sluipen. Als een prooi een roofdier aan hoort komen, klapt hij in zijn handen. Als het roofdier niet gehoord wordt, mag hij een hoepel om de prooi heen doen en is de prooi gevangen. De gevangen prooien mogen op een bank of aan de zijkant plaatsnemen.
4. Wissel af en toe zodat de kinderen zowel roof- als prooidier kunnen zijn.

Werkblad 1

